
REJSEN FRA DEN RØDE TIL DEN GRØNNE TRÅD KRÆVER FORSKNING OG INVESTERINGER

Af Betina Simonsen, Direktør i Lifestyle & Design Cluster

Udgivet i Børsen Bæredygtig 26/01 2021ⁱ

Den cirkulære omstilling kræver en indsats fra alle, men kan ikke stå uden ny viden, forskning og investeringer

Klimakampen har udpeget sine syndere, og modebranchen er blevet en af dem. Dens problemer står i kø, og forrest står klimaudledningen, ikke mindst fra den massive overproduktion.

I 2015 udgjorde udledningen af drivhusgasser fra tekstilproduktion i alt 1,2 milliarder tons CO²ⁱⁱ, hvilket er mere, end alle internationale flyvninger og søtransport sammenlagt udleder. Med det nuværende tempo er tekstilindustrien godt på vej mod at tegne sig for 26 % af verdens samlede CO²-budget i 2050ⁱⁱⁱ.

Tøj bliver fortsat billigere, hvilket leder til en brug-og-smid-væk kultur blandt kunderne. De mest dystopiske tal viser, at et gennemsnitligt stykke tøj kun bliver brugt mellem 2 og 6 gange, og med nye kollektioner i butikkerne hver 4.-6. uge har det store konsekvenser for miljøbelastningen.

Det er tydeligt, at den grønne omstilling ikke kan gå for hurtigt, og i Danmark har vi forudsætningerne for at spinde en grøn tråd gennem hele landskabet og gå foran i den presserende omstilling.

Det er ikke kun klimakrisens alvor, der presser branchen i en grønnere retning, men også pres fra beslutningstagere, kunder og forbrugere. "Fast fashion" og tøjspildsproblemet giver de fleste en dårlig smag i munden.

Rød tråd; grøn omstilling

Den danske mode- og tekstilbranche har en lang tradition som en vigtig branche i Danmark - fra uldtyderne på heden til glamourøse modeshows i hovedstaden. Den har også har omstillet sig flere gange. Produktionen er blevet outsourcet. Digitalt salg er kommet i fokus. Nu er vi i gang med en grøn omstilling, for virksomhederne har i høj grad forstået det pres, der ligger på deres skuldre, og de er klar til at sy en ny historie om dansk mode og Danmark som et grønt foregangsland.

Og coronakrisen har accelereret en grøn og digital omstilling, der allerede var i gang. I en nylig undersøgelse fra Dansk Mode & Textil svarer 65 % af branchen, at de har stort fokus på bæredygtighed, og 40 % har oprustet under coronakrisen^{iv}.

Flere undersøgelser viser desuden, at mere end 70 % af forbrugerne har interesse i cirkulære forretningsmodeller som leje eller gensalg^v. Flere internationale beregninger forudser desuden en stigning i gensalg af modetøj på over 400 % inden for de næste fem år. Hertil kommer en større interesse for omsyning og reparationer. Der er desuden tegn på, at forbrugere viser interesse for at investere i beklædning af bedre kvalitet efter pandemien.

Bedre materialer, kundetilpasset tøj og genanvendelse

For at forbrugernes, EU's og regeringens cirkulære drømme skal indfries, kræver det dog omstilling på mange niveauer:

Tøjets "livscyklus" skal tænkes igennem – fra design og materialevalg til produktion og recirkulation. Sikker og øget cirkulation kræver, at tøjet skal designes med slidstærke og rene materialer, som kan holde til flere anvendelsescykluser. Samtidig er designmæssige beslutninger afgørende for, at tøjets følelsesmæssige holdbarhed også forlænges. Det vil sige, at kunderne fortsætter med at værdsætte og bruge det. Valg af materialer er vigtig for lang tids brugsværdi, ligesom tøjets konstruktion har betydning for, hvordan det kan skilles ad, re-designes og tilpasses. Alle disse overvejelser er vigtige parametre i den cirkulære økonomi. Det samme er dog også den tilgængelige infrastruktur, så tøjet netop kan få længst mulig levetid og ende med det bedst mulige genbrug og genanvendelse. Virksomhederne har stor fokus på at designe bedre produkter med henblik på cirkularitet og nedsat klimabelastning. Men vi mangler infrastruktur, der kan sikre et økosystem, hvor tøjet cirkuleres hensigtsmæssigt rundt og skaber værdi for flere aktører på dets rejse.

Kommende tekstilindsamling giver udfordringer og nye muligheder

Af den samlede globale fibermængde, der i dag bliver brugt til beklædning, bliver 87 % kørt på lossepladsen eller brændt - det svarer til en fyldt lastbil, hvert sekund.^{vi} Søjle 13% bliver genanvendt, efter at tøjet er brugt; 12 % downcycles til en mindre værdifuld form (der sjældent kan genanvendes igen), mens kun 1 % bliver genanvendt i ny beklædning. Det er et stort problem, når man kan spare 20,4 kg CO₂e ved at genanvende et ton tekstiler frem for at brænde det.^{vii}

Et nyt affaldsrammedirektiv i EU kræver, at alle medlemsstater skal indføre indsamlingsprogrammer til separering af tekstilaffald senest i 2025. Dog har Danmark i Klimaloven fra juni 2020^{viii} valgt, at vi nationalt allerede skal starte med en husstandsindsamling i januar 2022. Det modige valg åbner for, at vi i Danmark kan blive et foregangsland på genanvendelsesområdet.

I Lifestyle & Design Cluster går vi sammen med flere partnere allerede nu i gang med at undersøge og afprøve en infrastruktur for indsamling, sortering og genanvendelse af brugte tekstiler og tekstilaffald fra husstandsindsamling og de danske brands. Men det står allerede klart, at en national strategi vil kræve store offentlige og private investeringer samt forskning i udvikling af automatiserede sorteringsanlæg og nye teknologier for genanvendelse. Vi står netop nu og holder i den grønne tråd. Mulighederne er der, og vi glæder os til sammen med klyngens partnere og økosystem at forfølge potentialet.

Blå bog: Betina Simonsen

Betina Simonsen har de sidste 13 år været CEO for Lifestyle & Design Cluster og har derudover en kandidat i international handel og marketing fra både Danmark og Japan. Betina har tidligere arbejdet i internationale lederstillinger indenfor livsstil i Japan, USA og Storbritannien. Hun har derudover arbejdet som uddannelseschef for Via Design. Foruden den nuværende stilling i klyngen, sidder Betina i forskellige bestyrelser, advisory boards og styregrupper indenfor livsstilsområdet både i offentlige og private samarbejder. Lifestyle & Design Cluster har et stort fokus på digitalisering, cirkulær økonomi og iværksætteri. Klyngen har to inkubatormiljøer i henholdsvis Ikast - Sylab og i Aarhus – Head Start Fashion House (HSF)

Referencer

ⁱ <https://borsen.dk/nyheder/baeredygtig/reisen-fra-den-rote-til-den-gronne-traad-kraever-forskning-og-investeringer>

ⁱⁱ A NEW TEXTILES ECONOMY: REDESIGNING FASHION'S FUTURE – Ellen McArthur Foundation:
<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications/a-new-textiles-economy-redesigning-fashions-future>

ⁱⁱⁱ Samme som ovenstående

^{iv} Survey foretaget blandt DM&T's medlemmer i vinter 2020 – udgives primo 2021

^v Undersøgelse fra Amerikanske Thread Up: <https://www.thredup.com/resale/#consumer-trends>

^{vi} Se note 1

^{vii} Regerings handlingsplan for Cirkulær Økonomi:
https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Miljoe/Cirkulaer_oekonomi/PDF_af_faktaark.pdf

^{viii} <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/965>